Raportul consultării publice locale – Comuna Suplacu de Barcău, 2 octombrie 2013

La data de 2 octombrie 2013 a avut loc o consultare publică în comuna Suplacu de Barcău, organizată de Primăria Suplacu de Barcău, cu sprijinul Petrom. Acest document prezintă o descriere detaliată a evenimentului, precum şi rezultatele şi concluziile consultării publice.

Participarea la eveniment

Evenimentul a avut loc la Căminul Cultural Suplacu de Barcău.

Agenda, așa cum a fost prezentată și în invitație, a cuprins două secțiuni:

- Consultarea efectivă prin metoda cafenelei publice
- O serie de prezentări ale unor proiecte de succes în domenii precum: economia socială, agricultură și agroturism, incluziune socială, susținute de facilitatorii meselor din sesiunea de consultare. Una dintre prezentări a fost susținută de reprezentanta Grupului de Acțiune Locală Muntele Șes, care a explicat participanților condițiile în care pot accesa fonduri pentru ferme sau inițiative agricole pe termen scurt și în condiții generoase.

Invitația a fost lansată de Primăria Comunei Suplacu de Barcău, cu menționarea sprijinului în organizare oferit de Petrom, și a cuprins pe lângă coordonatele evenimentului, obiectivul consultării, agenda și temele de discuție. Acestea au fost identificate în prealabil prin discuții directe cu membri ai comunității și prin analizarea unor documente de strategie locală deja existente.

Au participat la consultare reprezentanți ai diferitelor etnii și confesiuni religioase prezente în comunitate. De asemenea, la fiecare masă tematică a fost prezent și câte un reprezentat al Petrom, pentru a putea răspunde punctual întrebărilor apărute în dezbatere.

Obiective:

1. Consultarea comunității locale cu privire la nevoile de dezvoltare locală și la soluțiile care sunt considerate cele mai bune pentru rezolvarea acestor nevoi.

2. Exersarea principiilor participării publice, prin metode proactive de consultare a comunității.

3. Crearea unei perspective de dezvoltare comunitară, care să ducă la creșterea sentimentului de apartenență și implicare din partea cetățenilor.

Metoda folosită:

Cafeneaua publică este o metodă de consultare ce permite implicarea unui număr mare de cetățeni în discutarea structurată a mai multor subiecte. Principiul folosit este cel al discuțiilor libere, relaxate, care să stimuleze implicarea tuturor participanților, nu numai a liderilor formali sau informali.

Participanții au fost așezați la cinci mese de discuție ce și-au păstrat temele alocate pe tot parcursul dezbaterii:

1. **Modernizarea comunei**
2. **Educație și formare profesională**
3. **Dezvoltare agricolă**
4. **Afaceri locale**
5. **Servicii sociale și de sănătate**

Fiecare masă de dezbatere a beneficiat de prezența unui facilitator cu experiență, al cărui rol a fost de a menține discuțiile în subiectul propus, de a încuraja exprimarea părerii personale a fiecărui participant și, foarte important, de a nota toate aceste păreri pe foi de flip-chart, la vedere. După o primă rundă de discuții, de aproximativ 15 minute, participanții au schimbat masa tematică la care erau așezați. Conform metodei, facilitatorii (gazdele meselor) sunt cei ce rămân nemișcați, rolul lor fiind acela de a introduce următorul grup în tema mesei și de a-i prezenta opiniile notate pe flip-chart împreună cu grupul anterior.

Această rotire a grupurilor asigură prezența fiecărui participant la toate mesele tematice. Sentimentul de importanță egală între teme și participanți este unul dintre avantajele metodei utilizate.

La finalul celor cinci runde de discuții, facilitatorii meselor tematice au prezentat în plen toate nevoile și soluțiile de dezvoltare locală identificate împreună cu grupurile. Această prezentare finală este importantă din două motive: participanții sunt siguri că părerile lor au fost notate și, în acest fel, crește gradul de asumare individuală și colectivă.

Nevoi de dezvoltare locală și soluții identificate

Modernizarea comunei

Principalele probleme identificate de participanți la tema „modernizarea comunei" vizează infrastructura: canalizare, drumuri, iluminat public, internet, servicii (bănci, notariat, azil), transport local, aspect al spațiului public (spații verzi, coșuri de gunoi).

A fost identificată, de asemenea, nevoia de investiție în infrastructura de turism: spațiul din jurul barajului, pistă de biciclete în zona barajului, agrement (pescuit, echitație).

O altă nevoie intens dezbătută, ce ține de modernizarea comunei, a fost cea legată de informare cu privire la îmbunătățirea calității apei potabile.

Soluțiile propuse de participanți includ reabilitarea drumurilor și a canalizării, crearea prin intermediul școlii a atitudinii civice și a coeziunii comunitare, crearea unui brand local pornind de la resurse deja existente: școala din Borumlaca, statuia lui Iisus, rafinăria, sonde (pachet turistic).

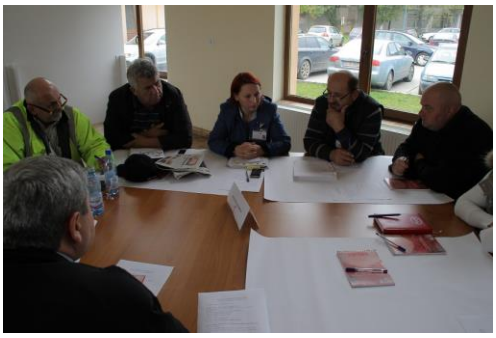

Agricultura

Conform părerilor exprimate de participanții la dezbatere, în zonă există un interes relativ redus pentru agricultură și o producție mică în plan agricol. Au fost menționate ca piedici în calea dezvoltării agricole a zonei lipsa terenurilor pentru extinderea fermelor mici, intabularea, redarea în folosința comunității a terenurilor deja utilizate de Petrom și lipsa unei surse de informare cu privire la dezvoltarea de proiecte cu finanțare europeană.

Una dintre principalele soluții identificate a fost aceea de a crea o asociație a producătorilor locali, care să fie o platformă de dezvoltare pentru inițiativele individuale.

Există potențial de dezvoltare a livezilor și plantațiilor (nuci, goji, arbuști ornamentali), a apiculturii, a zootehniei și a agroturismului. Pentru aceasta, participanții propun următoarele soluții practice:

- centru de deshidratare pentru fructele de pădure și ciuperci
- centru de procesare a legumelor și fructelor
- centru de colectare a produselor agricole
- centru de informare turistică
- informare / conștientizare / pregătire profesională de specialitate

Conform cetățenilor prezenți la dezbatere, ar fi utilă organizarea unor unor întâlniri viitoare pe tema comasării și a intabulării terenurilor.

Dezvoltarea afacerilor

Barierele identificate de participanți în dezvoltarea de afaceri la nivel local țin de încrederea în sine și motivarea locuitorilor comunei, de lipsa surselor de informare și consultanță de specialitate, lipsa unei baze de desfacere pentru produsele locale, lipsa capacității de accesare a fondurilor europene, dar și disparitățile salariale (afaceri mici / stat / Petrom).

Soluțiile listate de participanți au fost:

- Formarea de asociații de producători
- Promovarea produselor locale și deschiderea unei afaceri în domeniul comercializării produselor locale
- Informare și asistență în lansarea de afaceri și în accesarea banilor europeni
- Schimb de experiență cu întreprinzători din alte zone ale țării și poate chiar din străinătate
- Contractarea firmelor locale de către Petrom și dezvoltarea unor servicii pornind de la existența Petrom în zonă (ex. servicii de catering)
- Înființarea unei asociații pentru refacerea terenurilor
- Deschiderea unor automate de reciclare

La nivel local există o serie de resurse care, în opinia participanților, pot fi utilizate pentru dezvoltare: turism - apă termală, pescuit, hidrobiciclete; colectare și procesare fructe de pădure și ciuperci; meșteșuguri specifice comunității rome.

Servicii sociale şi de sănătate

Au fost identificate o serie de servicii de sănătate existente în comună, cum ar fi centrul de permanență care oferă servicii medicale non-stop, farmacii, cabinet de pediatrie, cabinete stomatologice private. Conform unor participanți, ar fi de dorit deschiderea unui laborator de analize medicale și a unui cabinet de recuperare medicală (fizio-kineto-terapie).

Pentru rezolvarea problemelor de ordin social, participanții au identificat următoarele nevoi și soluții:

- Deschiderea unui program de tip after-school
- Dezvoltarea unor servicii de îngrijire la domiciliu și îngrijire pentru persoane cu dizabilități
- Centru de zi și azil pentru vârstnici
- Centru Hospice
- Fond de întrajutorare pentru copiii săraci
- Diminuarea poluării și informarea cetățenilor cu privire la calitatea apei potabile din localitate.

În ceea ce privește comunitatea romă din Suplacu, participanții au identificat ca nevoie urgentă construirea de locuințe în afara zonei inundabile.

Au mai fost menționate ca posibile direcții de dezvoltare programele educative, dezvoltarea de săli și terenuri de sport dotate cu nocturnă și dezvoltarea voluntariatului.

Educaţie şi formare profesională

Participanții au semnalat ca principale probleme locale în domeniul educației scăderea numărului de elevi în clase, lipsa unei școli a părinților și frecvența școlară redusă a copiilor romi.

În ceea ce privește formarea profesională, participanții au menționat necorelarea calificărilor cu piața muncii, reducerea numărului de persoane calificate în diverse meserii în comparație cu anii trecuți, lipsa specialiștilor în construcții și o relație deficitară cu AJOFM Bihor.

Au fost identificate și o serie de soluții care să ducă la dezvoltarea resurselor umane ale comunei: reluarea programului de practică și specializare în cadrul Petrom, consiliere și orientare profesională pentru proaspeții absolvenți de liceu, pregătirea abilităților de viață ale liceenilor, promovarea exemplelor de succes ale unor absolvenți de liceu din zonă, motivarea elevilor în activități extrașcolare și formarea antreprenorială a elevilor și părinților.

În plus, participanții au subliniat nevoia dezvoltării în Suplacu de Barcău a specializărilor de care Petrom are nevoie, deschiderea unui centru de informare în antreprenoriat și formarea locuitorilor comunei în accesarea banilor europeni.

Recomandări

- Instruire şi asistenţă pentru autorităţi în ceea ce priveşte informarea şi consultarea publică;
- Acordarea de asistență pentru autoritatea locală în prioritizarea nevoilor exprimate de cetățeni și transpunerea lor în strategia locală de dezvoltare;
- Asumarea de către autorități, pe termen scurt, a implementării/rezolvării cel puțin a uneia dintre nevoile imediate identificate de cetățeni, pentru a creşte încrederea oamenilor că sunt ascultaţi şi că merită să participi la consultări;
- Crearea unui centru de informare și asistență în dezvoltarea de afaceri și în accesarea fondurilor europene;
- Identificarea unor potențiali lideri informali din cadrul comunității și cooptarea lor într-un grup de inițiativă care să funcționeze pe lângă CERC sau independent;
- Sprijin pentru formarea unei asociații de producători, care să contribuie la orientarea zonei către dezvoltarea potențialului agricol;
- Oferirea de formare pentru fermierii din comună și organizarea unui schimb de experiență cu zone similare din punct de vedere geografic dar mai dezvoltate din punct de vedere agricol;
- Creșterea capacității CERC și mobilizarea comunității în jurul acestuia prin promovarea activităților sale;
- Vizită de lucru a unor organizații specializate în incluziune socială care să poată oferi sprijin primăriei în identificarea unor soluții viabile pentru comunitatea romă din Suplacu – angajarea unui mediator școlar și a unui mediator sanitar;
- Identificarea unor furnizori de servicii turistice de tip agroturism și medierea unor întâlniri cu autoritățile locale și alți membri ai comunității (Ex. Cycling Romania oferă pachete de cicloturism și în zone rurale din Ardeal);
- Crearea şi dezvoltarea unor modele de afaceri de succes în comunitate, care să fie alternative la industria extractivă;
- Crearea legăturilor între Suplacu şi Marca (deși în judeţe diferite, sunt învecinate și au probleme similare), prin proiecte în comun.

Follow-up

Consultarea s-a dovedit utilă ca prim pas în identificarea unor opinii din comunitate, dar și privind informarea acestora cu privire la unele posibilități de finanțare și la inițiative rurale din alte zone ale țării, ce pot servi ca exemplu că este dezvoltarea și rezolvarea unor nevoi sunt posibile și pot fi realizate pornind de la implicarea comunității. Majoritatea participanților nu știau, spre exemplu, că în zonă există un Grup de Acțiune Locală prin care pot fi sprijinite financiar diferite inițiative.

O bună comunicare și informare reduce posibilitatea acumulării unor tensiuni sociale și

contribuie la construirea încrederii. În plus, consultările publice întăresc capacitatea cetățenilor de a formula cerințe, nevoi și de a identifica soluții pentru problemele comunității.

Propunem:

- Transmiterea unei scrisori/mesaj de mulțumire către toți care au luat parte la eveniment și încurajarea lor să spună și altor membri ai comunității despre ce au discutat
- Trimiterea concluziilor consultării către primărie și consiliul local

- Promovarea concluziilor în comunitate și stimularea trimiterii de opinii/ completări etc. Acest lucru poate fi făcut prin afișarea acestora în locuri des frecventate: biserică, școală, primărie, stație de autobuz. Feedback-ul celorlalți membri ai comunității poate fi făcut într-o cutie special amenajată în incinta școlii/primăriei, de exemplu, sau prin telefon/email
- Explicarea următorilor pași: prioritizare, planificare, implementare
- Agrearea cu primăria a unei noi consultări și anunțarea acesteia către comunitate.

Evaluarea realizată de participanți

Participanții au apreciat organizarea evenimentului ca fiind foarte bună. Aproximativ jumătate dintre cei care au completat chestionarul au găsit ca fiind foarte utilă consultarea pentru identificarea unor direcții de dezvoltare pentru comună. Rezultatele obținute în urma dezbaterii ar trebui diseminate la nivelul întregii comune, cu accent pe punerea în practică a acestora, pe adaptarea lor la specificul local și pe continuarea consultărilor. Unul dintre participanți a subliniat nevoia includerii rezultatelor discuțiilor în strategia de dezvoltare a comunei.

În privința temelor ce ar trebui abordate în evenimente viitoare, participanții au menționat cu precădere **accesarea fondurilor europene, crearea locurilor de muncă, dezvoltarea de ferme și asociații locale, infrastructura, promovarea comunei.** Lucrurile care au inspirat cel mai mult în cadrul evenimentului țin de **mobilizarea comunității și a indivizilor, de creșterea încrederii în eficiența lucrului împreună și de exemplele de bună practică**.

Cea mai mare parte dintre prioritățile de dezvoltare pe care participanții le consideră urgente au fost acoperite în cadrul discuțiilor de la mesele tematice. Acestea acoperă infrastructura, crearea locurilor de muncă, informarea și asistența în accesarea fondurilor europene și investițiile în educație și formare profesională.

Majoritatea celor care au completat chestionarul de evaluare își doresc să participe la viitoare consultări pe tema dezvoltării locale, iar 22 din 26 sunt dispuși să demareze, alături de alți membri ai comunității, inițiative similare celor prezentate în partea a doua a evenimentului. Din totalul de 44 de participanți, 26 au completat chestionarul de evaluare.

ANEXA LA RAPORTUL CONSULTĂRII

Răspunsuri cuprinse în chestionarul de evaluare

1. Cum vi s-a părut organizarea acestui eveniment?	21 - Foarte bună; 5 - Bună
2. Cât de util credeți că a fost evenimentul pentru a găsi direcții de dezvoltare a comunei?	12 - Foarte util; 13 – Util; 1 – Irelevant
3. Cum credeți că ar trebui utilizate rezultatele?	• Comunicarea ideilor pozitive, noi întâlniri • Înființarea unor asociații • În favoarea dezvoltării numărului de angajați și a micilor fermieri • Implementarea unor rezultate • Prin includerea celor sesizate în strategia de dezvoltare a comunei • Cât mai adaptate specificului local. • Accesare de bani europeni (cofinanțare)
4. Ce teme de discuții ar trebui să abordăm pe viitor?	• Asociere • Accesarea fondurilor europene • Agricultură – agricultură ecologică, consultanță la nivel local privind agricultura, proiecte pentru tineri investitori în domeniul apicol, metodologia de ferme cu fonduri europene • Teme mai concrete pentru locuri de muncă • Promovarea tradițiilor și a culturii din zonă și a puținelor puncte turistice • Infrastructura • Educația (școala) • Scrierea de proiecte de finanțare
5. Cum apreciați prestația facilitatorilor?	17 – Foarte bună; 8 – Bună; 1 – NR
6. Numiți un lucru care v-a inspirat la această întâlnire	• Asocierea • Pregătirea celor care au proiecte în zone rurale, perseverența, ambiția, puterea exemplului, experiențele celor care au reușit • Implementarea turismului în mediul rural – înființarea unui muzeu local (muzeul satului) • Informațiile despre plantații • Ideea de înființare a unei zone de agrement în jurul barajului • Apreciez faptul că s-a inițiat și că ar trebui să fie și pe viitor • Promovarea produselor • Centre de colectare și procesare • Organizarea și modalitatea de prezentare • Proiecte pentru mici investitori în zootehnie și pomicultură

7. Numiți un lucru care ar fi putut fi îmbunătățit la această întâlnire	• Pre-pregătirea participanților • Mai mulți invitați • Creșterea timpului de discuții • Detalii concrete pentru accesare de fonduri • Comunicarea • Exemplificări video
8. Din punctual dvs. de vedere, care sunt principalele trei nevoi ale comunității care necesită rezolvare urgentă?	Cele mai multe răspunsuri au cuprins cel puțin una dintre următoarele nevoi: • Crearea locurilor de muncă; • Reconversia profesională (cursuri de meserii necesare comunității, specializarea tinerilor în meserii cerute pe piața locală) • Infrastructura: finalizarea rețelei de canalizare, drumuri, trotuare, șanțuri, parcuri, apă, îmbunătățirea condițiilor de mediu • Centru de informare accesare fonduri (birou de consultanță) Au mai fost menționate: • Intabularea terenurilor • Integrarea romilor • Serviciile medicale • Susținerea agriculturii • Dezvoltarea agroturismului și a turismului, inclusiv prin dezvoltarea infrastructurii turistice Au fost ele discutate? 23 – Da; 3 - NR
9. Ați fi interesat să participați la o nouă întâlnire pentru a aprofunda o temă anume?	25 – Da; 1 – NR Principalele teme menționate sunt: • Accesarea de fonduri și implementarea proiectelor • Agricultura • Reducerea șomajului • Turismul • Educația • Modernizarea comunei
10. Ați fi interesat să demarați, alături de alți membri ai comunității, o inițiativă similară celor prezentate aici?	1 – NU; 22 – Da; 3 - NR • Înființarea unei asociații pentru producătorii autohtoni / activități în agricultură / apicultură • Reciclarea deșeurilor • Turism rural/agroturism • Birou de consultanță pentru micii întreprinzători

	• Educația, la nivel de școală, prin lectorate cu părinții
11. Care dintre inițiativele prezentate credeți că ar putea fi benefică și pentru comuna dvs.?	• Proiecte pentru micii fermieri • Reabilitarea drumurilor județene • Crearea locurilor de muncă (inclusiv în agricultură) • Mica industrie • Agroturismul • GAL Muntele Șes • Accesarea de fonduri europene în agricultură • Centru de informare • Asociația de producători
12. Sugestii:	• Să se repete aceste întâlniri • Discuțiile să fie pe teme concrete • Mai mult accent pe conștientizarea publicului, informare mai largă • Adaptarea soluțiilor la specificul local • Încurajarea înființării de asociații • Asistență pentru conceperea și demararea programelor • Posibilitatea de promovare a tradițiilor de Crăciun din zonă (tradițiile slovace, românești, maghiare și ale romilor)